

Gyökerek

Pesten születtem, de salgótarjáni lány vagyok, mivel itt, a nagyinál nevelkedtem nullától ötéves koromig. Szüleim, akik képzőművészek, nem tudnak meglenni, illetve dolgozni a kis lakásban, ahová megszületek. Ezt mint gyermek én értem, és tudom, hogy anyu és apu csak hétvégén vagy máskor jönnek. Ők fiatalabbak, mint mami és nagyapa, karcsúak, színes a hajuk, nem őszes, a ruháik lazábbak, sokszor van rajtuk tornacipő. Anyunak jó illata van, apunak pedig szakálla és hosszú haja, a nézése vicces, barátságos, és szerény. Rajzol nekem macskákat. Ám vagy mennek, vagy jönnek. Sokszor írnak levelet is, képekkel, minden szó után egy rajz. Cica hieroglifák.

Ha itt vannak nálunk, akkor biztos, hogy valami nagyszerű fog történni. Szülinap, ajándékok, új ruhák. Nem olyanok, amiket mami vesz nekem, hanem *külföldről* valók. Nem mind néz ki jól, de mégis szeretem ezeket felvenni, mert ezekben anyu és nem mami lánya vagyok. Nem mintha az rossz lenne, mert itt, Salgótarjában minden teljesen rendben van. Sőt, az ég kékebb, mint Pesten, ahol voltam párszor. Továbbá van erdő, Centrum Áruház, ahol babát, és piac, ahol lángost lehet kapni. Nagyi szigorúbb, és nem sok mindent enged meg, de szerencsére más dolgokat nem, mint anyu, ami később, amikor már csak vakációra jövök, igen hasznos lesz.

A Plató, ahol lakunk, egy nemrég épült négyemeletes panelsor, az erdő mellett, a lakás összes szobájából a Pécskő hegyre látni. Mi a piros háztömbben lakunk, ami azt jelenti, hogy az erkélyek belseje piros, míg a másik két házsorban sárga, illetve zöld. Egyértelműen a piros a nyerő. Vértörös kis magház, az erkélyünk. Páholy az égre.

A Platóra, vagy rendes nevén Kemerovóra a 7 és a 7a buszok jönnek fel, akár csak két szuszogó úrhajó. Meredek az út, a járatsűrűség sem sűrű, hanem ritka. A busz jellegzetes tüdőbajos nyögése már messziről hallatszik, még mielőtt feltűnne a kanyarban. Ha nem csapódunk be, mert egy teherautó jön. Ilyenkor nagyi azt mondja, hogy már megint kimaradt a busz, a jó édesanyját. De már egy idő után nem lehet összetéveszteni a teherautó, meg a buszhangot, annyira megismerjük, mint az indiánok a buszváróban. Nagyi már azt is meghallja, amikor a sofőr a végállomáson gyújtást ad.

Ő, a busz köt össze minket a Várossal. Ide, a Városba csak megfésülködve és szép ruhában szabad menni. A Mami kezét fogva. Ha nem a piacra, vagy a Centrumba megyünk, akkor a Pécskő Áruházba, vagy az Áfészbe, ahol mami ismeri a csemegepultos eladónőt, az itteni párizsi tehát tuti kiváló minőségű lesz, protekciós, bennfentes párizsi.

Legrosszabb esetben nem is érünk be a Városba, hanem már a domb alján kiszállunk a buszból. Itt található az SZTK, ahová fül vagy mandulagyulladásra kell jönni, és ami sosem végződik jól.

Egyik alkalommal egészen furán végződik, mert magas lázam lesz, és lemaradok anyuék látogatásáról. Csak utólag tudom meg, hogy itt voltak, mert a nagyi szerint nem ismertem meg őket.

Elvittek a szellemek, gondolom.

A szellemek sokszor lépnek még akcióba később is. Szám szerint hárman vannak. Az egyik egy festett gipsz öntvény Nofretiti-fej, amely a kisszobában a fehér faliszőnyeg fölé van kitéve. Nem gonosz, de azért tiszteletet parancsoló a vékony, elegáns, füstös barna nyaka és mandulavágású szemei.

A másik az Ikon bácsi. Egy kis Rubljov ikon másolata, akkora mint egy zsebszótár, de valóságos fatáblán van, aminek a széle feketére van égetve. Az Ikon bácsi kicsike, de nagyon szuggesztív arca van. A harmadik, a fő szellem a kerek előszobai tükör mellett van. Egy fakutya, amely fésűtartó. Kerek, igazi üveg gölü szeme van, bulldog a fajtája. Egy karikatúra bulldog. A vigyora csak látszólag kedves. Ráadásul sok fésűje van, ami veszélyes fegyver lehet.

Az első, ami barátom, az a Hold.

Salgótarjánban a Hold olyan, mint Afrikában.

Hatalmas. Úgy kúszik fel az égre, mint egy iszonyú méretű reflektor. Nagyfi fog engem, aki nem tudok elaludni, és nézzük az erkélyről a Holdat.

Ha behúzzuk a függönyt, akkor is átsüt rajta. Ha lehunyom a szemem, még azon is átsüt. És legközelebb, amikor kinyitom, már narancssárga fényt látok. Az első napsugarakat, amelyek kikapaszzkodnak a Pécskő hegy mögül és berontanak a szobába.

Aztán a Holdnézés rutin lesz. Megesszük a vacsorát, a kanapén (!) közben lehet nézni a tévét, mesét és Híradót. Aztán fürdünk, majd pizsamában megyünk Holdat nézni. Aztán mami lekapcsolja a villanyt, de nem magyarul, hanem szlovákul: jeden, dva, stri! , én is mondom vele. Ezt már jól megtanultuk, mert bejön a szlovák kettes, és az ottani esti mesét is meg szoktuk nézni.

A Hold mellett ott csillagok is vannak, amelyeket egy kis rajzfilmjűhász sorban eloltogat, hogy a szlovák gyerekeknek könnyebben menjen a lefekvés. Én meg, itt Borderlandban minden áldásban részesülök.

Egyébként mindez már az eszmélés korszaka. Egészen tipegő koromban még nem itt laktunk, hanem lent a Városban. Ott tanultam meg járni, de mivel még nagyon kicsi voltam, a lakásra nem emlékszem. Csak az iskolaudvarra, és a főtérre, és a nagyapára, aki az összes fizikai kihíváson átsegített. Amíg nagyfi főzőcskézett, nagyapa megtanított járni. Megmutatta az ovisokat, és később fent Kemerovón az iskolásokat, hogyan mászókáznak, meg csúszdáznak, meg hintáznak.

Mindennél mégis sokkal érdekesebb volt az ERDŐ. A második barátom.

Az Erdőben másfajta szabályok működnek, mint otthon, a Városban, vagy a játszótéren, vagy a boltban, vagy a ház előtt. Itt nem kell köszönetni, meg leporolni a ruhát, maximum csendben lenni.

Az Erdőben ugyanis csendes jószágok élnek, akik inkább hasonlítanak az otthoni szellemekre, mint a szomszédokra, vagy a játszótéri gyerekekre, meg a sima járókelőkre, eladókra, vagy doktor nénikre. Itt, a lombok alatt univerzumok nyílnak, és láthatatlan lakók hagyják lábnyomukat a sáros földön.

Lehet látni egy néma, kiterjesztett szárnyú sast, amint precízen és könnyedén irányt vált, és a hágó felé repül. El lehet kapni egy róka pillantását, ahogy megdermedve ránk pillant a bokor alól. De épp csak egy pillanatra, mert aztán eltűnik, mint a kámfor.

Hatalmas szürkésbarna, izmos hát tűnik fel. Vaddisznócsapat nyargal át a mezőn. Őzek ugranak meg a távolban, úgy, mintha rugó lenne a lábukban. Lesunyt fülekkel menekül egy nyuszi. Tartózkodók, titokzatosak. Alig lehet a közelükbe férközni.

De ha csendben és kitartóan vándorlunk, találkozhatunk velük. Van, hogy csak lepkevel, békával, szöcskével, vagy pocokkal. A szöcske úgy néz, mintha ő is vizsgálgatna minket. Néhány kóbor kutya jött szembe a turista úton. Nagyapa felvett egy követ, úgy csinált, mintha dobni akarna, mire a kutyák elmenekültek. Nagyapa megnyugtatóan rám mosolygott. De én tudtam, hogy a kutyák csak jókedvükben, szíveségből mentek el.

Az erdőlakók itt vannak, a ház mögött, egy sokkal nagyobb vadonban, mint amekkora a Kemerovó. És amit elképzélünk nagyapával, a sok izgalmas állattörténet, hazakisér.

Amikor feljön a reflektor-Hold, én meg már nem a kirándulóruhában, hanem tisztán, a kulturált, otthon illatú pizsamában simulok bele a paplanba, érzem az erdőlakók szuszogását, a szívdobbanásaikat az ablakunk alatt sóhajtozó fák közül. Jó lenne inkább kint aludni, ott.

Akkoriban még az utca végén kezdődött a vadon. Mikor négyéves lettem, garázsokat építettek ide. De ez a kis zsilip, ami közénk ékelődött, már nem tudott elszakítani tőlük. Együtt voltunk reggeltől estig. Később aztán az ő segítségükkel találtam meg a sokszor elveszített fonalat a gyerekkor különböző kis és nagyobb megpróbáltatásai alatt.

A valóság sokszor érthetetlen, máskor vicces, néha meg rémisztő volt.

Három dolog volt a tapasztalat áradatban, ami néha megállított és gondolkodásra, vagyis gyermeki morfondírozásra késztetett.

Először is nagyapa. Amikor nem csatangoltunk az erdőben, vagy nem fedeztünk fel új, még ismeretlen tájakat, akkor volt, hogy otthon lábadozott, s nem lehetett vele túl sok murisat csinálni, mert nagyfi kiabált vele, és leteremtette, és idegesen csattogott. Nagyapa pedig ült a fotelben beszuvasztva, mint egy bűnbánó házörző, mely megette a szomszéd tyúkjait. Nagyapa ugyanis, a szép öltönyében, vagy drága télikabátjában, a régiesen elegáns filmsztárkalapjában nem jött haza éjszakára. Csak másnap, sárosan és kialvatlanul és sunnyogva. Mulatott a barátaival. Nekem egy kék műanyag homokozó lapátot hozott, aminek nagyon örültem, nagyinak viszont nem hozott semmit, csak magát, meg a kimosnivaló ruháit. Nagyfi ezt megfelelően értékelte is: leszidta nagyapát.

Ő meg fejfájósan, de lelkesen igyekezett engem elszórakoztatni. Másra nem is igen lett volna alkalmas. Feljegyeztük a súlyomat és a magasságomat egy füzetbe, régi fényképeket néztünk, kommunista dalokat énekeltünk, és megnézegettük nagyapa börtökben tartott logarléceit, amelyet csak ilyen ünnepi alkalmakkor lehetett. Nagyapa régen bányaigazgató volt „Ménkesen”, innen voltak a logarlécek.

Múzeumi katalógust lapoztunk át, az „Ermitázs képekben”-t, vagy stempliset játszottunk, ami egy gyereknyomda volt. Ha múlt a fejfájás, elmentünk mászkálni, vagy a töltésre, nézni, jön e vonat. Nagyfi ment aznap a boltba, és csattogott estig. Azt mondta nagyapának, hogyha sóval eszi a kenyérdarabkákat, meg magában a szalonnát, akkor nem fog sokáig élni.

Ami az ilyen csattogós napoknál is rosszabb volt, az, hogy voltak kikerülhetetlen borzalmak. Lehet, hogy a szellemek úgy látták, nem vagyok eléggé jó kislány, és gondolták, megméretnek engem.

A házunk földszintjére költöztették ugyanis a Csúnya Bácsit.

Ő maga is szegény ember volt, és nem tehetett róla, hogy szörnyfeje lett, mert – nagy elmondta – az üvegyárban dolgozott és ráömlött a forró, olvadt üveg, és megégette az arcát.

Amikor először megláttam, üvöltve rohantam fel hozzánk, a harmadik emeletre, és soha többé nem akartam kilépni a lakásból. Nem voltam hajlandó lemenni, hacsak nagyapa, vagy valaki nem ment le előre megnézni, hogy ott van e. Sajnos ezt nem mindig lehetett előre tudni, mert volt hogy egyszerre értünk haza, vagy ő kijött az erkélyre, és ott álldogált. Ki kellett várni, amíg bemegy.

Később rászokott, hogy a többi szomszédal együtt kiüljön a ház előtti padra beszélgetni. Ilyenkor várni sem lehetett, mert menni kellett haza vacsorázni, meg lefeküdni. Ő meg ott nevetgált a többiekkel, és mivel nem volt arckifejezése, szigorú értelemben vett pillantása sem, még azt sem lehetett volna mondani, hogy a szörnyfej mosolyogni próbál, vagy barátságos pillantást vet rám. Lehet, hogy mosolygott, mindezt látni nem lehetett.

Egy iszonyú torzót lehetett csak látni, amint felém fordul. Akár a lassított felvételen. Én pedig, szégyenszemre, sírva kapaszkodtam nagyiba, vagy nagyapába és a pulóverükbe fúrtam az arcomat. Úgy kellett felvinni a lépcsőn, mint egy kisbabát. Nagyí rám volt dühös, amiért dedós módjára viselkedem, és még meg is bántom színpadias rohamaimmal a Csúnya Bácsit. Nagyapa a Csúnya Bácsira volt dühös, amiért ide ette a fene.

A többi gyerekek, akik lent játszottak a ház előtt, levegőnek nézték, egyáltalán nem foglalkoztak vele.

Én nem tehettem erről. Amikor kiestem a hintából, és a salakon lenyúztam az orromról a bőrt, és nagy fekete var lett rajta, nem mertem megnézni a tükörben. Azt éreztem, hogy a szörnyfej követ, egy kis szörny lettem én is. Le kellett takarni a fürdőszobai tükröt egy törölközővel.

A fésűtartó kutya gúnyosan vigyorgott az előszobában. Nofretiti hidegen, részvétlenül figyelt a falról. Nem volt bocsánat az ilyen királynői iszony szeszélyekre.

Egy dolgot üzentek csak: hogy a szörnyűségekől nem lehet elfordítani a tekintetet. Szembe kell nézni velük. Mindenkinek. Azoknak főként, akik egyedül vannak.

Ez elég hamar kiderült. És az is, hogy minden sokkal egyszerűbb lesz, ha a magányosok társat keresnek. Minél előbb! De hol?

A grundbéli gyerekekkel nem volt semmi baj, potenciális haverok mégsem voltak ők egy percig sem. Egyszerűen: nem volt semmi a szemükben. Semmi olyan, amire az én tekintetem válaszolni tudott volna. Pedig jól összehangolt orozzláncsapatként futkostak fel alá a ház előtt. Szerintem meglehetősen unalmas dolgokat játszottak, fogócskát, meg két csapat csatázik –ot, meg bújócskát, meg röhejes intrikabajnokságot, árulkodással és ebből fakadó pártütésekkel, sértődéssel, újabb bandák létrehozásával. És indiános cowboyos árokásós ölős csatákat a homokozóban. Ebben volt valami érdekes, de sosem kapcsolódtam be igaz szívvvel. Csak nézegettem a műanyag indiánokat, amelyeket szét lehetett szedni: kicserélni az alsó és felső testüket, hogy így új harcosokat hozzunk létre, és a fejdísz is. A kezükbe pedig tomahawkot. Amíg el nem vesztek ezek a kis darabok a csatatéren. Volt amelyiknek az alsóteste karikalábú volt: ezeket fel lehetett ültetni a kis műanyag lovakra.

Nagymami minden reggel és este kiment gereblyével és locsolókannával, „felfrissíteni a homokot”. Lehúzta, mint a tenispályát. Néhány rézbőrű kar és

láb előbukkant ilyenkor. Nekünk várni kellett a szélén, míg egy kissé fel nem száradt a víz. Akkor újra kezdhettük a várépítést, a csatát, aminek mindig ugyanaz volt a végkifejlete: mindenki meghalt, majd Old Shatterhand kijött a homok alól és fehér műanyag lován kilovagolt a sárlemezéig, amely a ház előtti homokozó határa volt.

Itt ültem aznap is, amikor egy fehér autó állt meg a ház előtt és egy új család szállt ki belőle. Magas, fekete hajú, virágos ruhás nő, meg egy rá nagyon hasonlító férfi, fehér nadrágban és ingben, napszemüvegben, egyik kezében nagy bőrönddel. Lazán, lábbal csukta be a kocsiajtót. A másik kezében ugyanis egy kislányt tartott. Akinek ugyanolyan nagy és szigorú barna szeme volt, mint neki. És hullámos, barna haja, meg elálló füle. A férfi végig a karjában vitte a kis majomarcú lányt. Ahogy feljöttek a lépcsőn, én felálltam és jól utánuk néztem. A férfi fogta a bőröndöt, rám vigyorgott, és átlendítette a fejem fölött. Nagy vagányul, épp, hogy majdnem súrolta a fejem búbját. Mondjuk nem voltam valami hatalmas, egészen eltörpültem mellette.

- Szia, prücsök!

Ezt mondta. A majomarcú kislány is vigyorgott, és nagyon kíváncsian megnézett, engem és a homokozó cuccaimat is. Láttam, hogy egyidős lehet velem. Négy, vagy inkább ötéves. Ő volt Vera, az új alattunk lakó szomszéd. Nem most költöztek ide, csak épp megjöttek valahonnan. Mert egy másik városban volt egy másik lakásuk. Lehet, hogy láttam is már Verát korábban? Nem tudom. Most mindenesetre láttam, hogy az ő szeme nem olyan, mint egy műanyag indiánnak, hanem kíváncsi, és félénk. Pont, mint az enyém. Felszaladtam utánuk, és addig nyúztam a nagyit, amíg le nem mentünk reggel megnézni, kik ezek.

Be is csöngettünk. Vera kijött, nézegetett ki a moncsicsi pillantásával az égimeszelő anyukája mögül. Tőle már csak én voltam félénkebb és távolságtartóbb. Nagy magyarázott valamit. Bemutakoztunk.

Félénkek persze csak udvariasságból voltunk, és azt hiszem, csak egy napig. Mert aztán hamar helyre tettük az összes utcabéli gyereket.

Mindezt teljesen terv és cél nélkül, csupán azért, mert mindketten magányosnak éreztük magunkat, testvérek híján. Védszövetséget az egyedüllét és a valóság túlságosan vad, értelmezhetetlen képei ellen kötöttünk. Ezt a szövetséget állítjuk szembe az összes rossz dologgal. Amikor pedig semmi rossz nem történik: ki lehet bontakozni kedvünkre.

Az első dolog, aminek nehéz volt ellenállni, és hosszas küzdelem árán tudtuk csak legalizálni, az a házsor háta mögötti kis rész felfedezése volt. Itt kezdődtek a garázsok, és a meredek erdőoldal. A legtilosabb volt itt túlságosan bemerészkedni a fák közé.

Reggelente a ház előtti virágoskertekben friss vaddisznótúrás jelezte, hogy a sűrű tölgyfák már a vadak lakásának előszobáját képezik. És még mi mindenét? Kik a vadak? Hát mi vagyunk. Egyelőre megvetettük a lábunkat ezen a határvonalon.

„Hátul” lenni annyit jelentett, hogy közelebb kerültünk az ismeretlenhez. Itt találódtak ki a legjobb játékok, és itt ért utol a legkevesebb felnőtt pillantása. Mert erre az oldalra a két lakásnak összesen csak egy ablakából lehetett kilátni, azt is csak úgy, ha nagyon kihajolt az ember. Vera gyerekszobája nézett ide, az erdő felőli oldalra.

Ha eljött a nyári alkony, haladéktalanul „Előre” kellett mennünk. A homály a fák közül kezdett kúszni a házak felé. A bejáratok előtti szabad részen, ahol a pad, a homokozó és a virágoskert volt, itt volt csak legális, ismerős civilizáció. A szülők és nagyszülők ezt támogatták. Az erkélyről kinézve itt láthatták, amint a szőke és barna fejcskék összehajolnak valamilyen érdekes dolog felett. Ellenőrizhették kalimpáló lábainkat, amint a padon ültünk végtelen hosszúságú történeteket mantrázva. Vagy kegyesen bekapcsolódtunk a többi gyerek valamelyik kötelező játékába, ami túl vonzó volt ahhoz, hogy kihagyjuk. Mint például a négy kislány által kiválóan játszható kifeszített gumiszalagok közti ugrálást. Mert itt győzni kellett. És ha bármelyikünk is elért egy pontot, az máris ment a közösbe. Gazdagabbak voltunk, mint bármelyik gyerek a platón.

És erősek is. A félelmetes dolgokkal immár ketten néztünk szembe, a legkisebbtől a legfélelmetesebbig. Az Óriáscsótánytól a Döglött Őzig.

Az Óriáscsótány engem támadott meg, Vera pedig megmentett. Éppen a homokozóban guggoltunk, amikor vacsorázni hívtak szokás szerint fentről, az erkélyről. Nagy a harmadikról is kiszúrta, hogy valami nem stimmel. Láta, hogy egy nem kívánatos jószág telepedett meg a szőke hajamon.

- ÁÁÁÁÁ! Egy óriáscsótány!

Kiáltott fel Vera.

- Vedd le!!!!

Kiáltottam én.

Nagy szurkolt a terasról és érthetetlen instrukciókat kiabált Verának, aki egyelőre cselekvésképtelen volt, látva, hogy én pánikszzerűen ugrálok körbe körbe. Végül felkapott egy homokozó lapátot és lesújtott a bogárra. Éreztem, hogy a kis recés bogárkarmok belekapaszkodnak a hajamba, kétségbeesetten fogódkodnak, csak nem eresztik.

Végül az Óriáscsótány a földre koppant. Hatalmas csápjai, félelmetes kitinpáncélja és rágószervei voltak. Verával csak néztük, egészen lebénulva. Már már akkora volt, mint egy egér. Felnézett ránk. Vera ráfogta a lapátot.

- Gyere, te mocsok!

Tudta, mit kell mondani, elég Derricket meg Két férfi egy esetet néztünk az illegalitásban, vagy olykor engedéllyel.

Ám az Óriáscsótány meg sem rezzent, sőt. Megrázta magát, csikorgott a páncélja, olyan volt, mintha sóhajtana egyet. A sóhajtól pedig megemelkedett a szárnyfedője, és lassan úgy is maradt. Hátravetett fejjel, iszonyodva meredtünk a féregre, mert már akkora volt, mint egy kisebb tacsó. A szeme acélosan csillogott.

Én felkaptam a kigereblyét, ami nem messze hevert, a virágoskert felőli oldalon.

Vera egy merész ugrással mögé került, és a lábára csapott. Amikor a fenevad hátrafordult, én fejbe vágtam a gereblyével. Az egyik szemét találtam el, amiből barna nedv fröccsent a homokra.

Az állat kitárta a szárnyait és hangos, fémesen berregő hangot adott ki. Vera felé fordult, aki továbbra is a kislapáttal támadott, egyre csak ütötte a lábait. Én, egyik kezemben még mindig a gereblyével felkaptam a kisvödröt, mely félig volt homokkal és oldalra ugrottam. Mikor a bogár megtorpant és ép szemével rám nézett, egyenest a rágói közé zúdítottam a homokot. Vera épp

csak el tudta kapni a kezét a karmos láb suhintása elől. A kislapát így is messzire, majdnem a bejárat lépcsőig röpült.

Amíg a csótány dühödten köpködött, és lábaival a homokot kapargatta magáról, én egyenesen a háta közepére sújtottam a gereblyével. Ám a szerszám egyszerűen visszapattant a kitingáncról!

Mire észbe kaptam, már a földön feküdtem, és az időközben kecske nagyságúra hízott szörnyeteg ott magasodott fölöttem! A gereblyét a csáprágói között tartotta, és egyetlen roppantással törte ketté. Minden elhomályosult előttem, csak a karmos lábakat láttam, amint elrugaszkodnak a homokból. Ám a fenevad hirtelen megmerevedett és szörnyű puffanással zuhant a földre! Mögötte Vera állt, diadalmasan. Kezében az a hegyes bot, amely a szomszédasszony kardvirágait hivatott kipányvázni s kackiás egyenesen tartani. Az Óriáscsótány azonnal belehalt a végzetes dőlésbe, amely a testébe hatolt...

A Döglött Őz esete korántsem volt ilyen egyszerű. Sőt. Évekkel később, mikor már bőven „nagylányok” voltunk, még akkor is megállásra készítetett minket cingár árnyéka egy egy erdei kirándulás alkalmával.

A Döglött Őzet ugyanis nem láttuk. Emiatt sokkal elevenebb volt, mint akár a Csúnya Bácsi, vagy az Óriáscsótány. Sőt, borongós téli délutánokon, sötétedés után egyre borzalmasabb és cifrább pozíciókban festette le képzeletünk a kifacsarodott, szétmarcangolt, végül megfagyott kis testet.

Karácsony előtt, szánkózásból jövet, a ház előtt két fiú lődörgött. Bakos Peti és Szabi, az első lépcsőházból. A kicsit szottyadt havat rúgták térdig vizes tréningben és hótaposóban. Kipirosodott a fülük, félrecsúszott a sapkájuk, és láthatóan rá voltak pörögve valamire. Felcsillant a szemük, amikor megláttak minket, amint húztuk hazafelé a szánkót, amely néha ráfutott a ház előtt széttaposott hó alól kibukkanó betonra, és csikorgott, mintha smirglipapíron húznánk.

Bakos Peti jóval idősebb volt nálunk, már harmadikos, úgyhogy nem kifejezetten hozzánk szólt, hanem Szabihoz. Ez volt a módszere, ha úgy gondolta, az épp rendelkezésre álló hallgatóság esetleg nem üti meg a színvonalat. Viszont az izgalmas közlendőt mégsem tudta magában tartani.

Így szólt hát Szabihoz:

- Haha, ezek a kis hülyék meg pont az erdőben voltak!! Haha, a kis beszariak, biztos nem látták még!

Szabi hűségesen kontrázott, úgy, hogy Bakos Petinek ne kelljen közvetlenül hozzánk szólnia.

- Nem látták, az tuti! Egyáltalán kiláttok az idióta sapkátok alól??
- Hülye! Kopy le!

Választunk egyszerre, mert ki nem állhattuk Szabit. Kis csipszar volt, nálunk legalább egy fejjel alacsonyabb, viszont másodikos és dagadt, agresszív, verekedős. A lányokat kifejezetten rühellte. Minket különösen, mert nem nagyon álltunk szóba vele.

Bakos Peti hógolyót gyúrt, és telibe találta vele a gyerekkocsi tároló rácsos ablakát. A vizes hóból gyúrt hógolyó széttrancsírozódva csúszott le a rácson. Mi nem álltunk meg, húztuk tovább a szánkót a betonon, túl nagy volt ahhoz, hogy felemeljük.

A bejárat előtt viszont egy kicsit meg kellett állnunk, hogy berángassuk a járgányt az ajtón, és kinyissuk a kocsi tárolót.

Bakos Peti nem bírta tovább. Terpeszállásban elénk ugrott, elállta az utat.

- Akkor fogalmatok sincs róla, csipszarok, hogy egy döglött őz van a kanyarban!!!

Mindenki megtorpant.

Szabira néztünk, aki elvigyorodott, majd lélegzetvételnél szünet után ráugrott a szánkónkra, előrehasalt és úgy üvöltötte.

- Széttépték a kóbor kutyák!!!! Tiszta vér a hó!!! Menjetek csak és nézzétek meg!

Erre nem lehetett mit mondani, csak egy dolgot.

- Hazudsz! Nincs ott semmi!

Bakos Peti elröhögte magát.

- Gyávák vagytok! Nem mertek visszamenni, hogy megnézzétek! Gyere Szabi, engedd be a pisiseket, hadd menjenek a mamájukhoz!

Szabi le is csúszott a szánkóról és gúnyosan kitérte előttünk az ajtót.

- Na, fosósok? Gyerünk befele!

Vera határozottan eltolta a kezét, a szánkó ronggyá ázott istrángját pedig az ülésére dobta. Rám nézett.

- Gyerünk!!
- Visszaérünk.

Mondtam, miközben átfutott az agyamon, hogy mi lesz, ha lekéssük az ebédet. Télen ha lehet, mindent sokkal szigorúbban vettek. De ez most nem lehetett szempont.

Én mentem elől, Vera az ablakukat figyelte, hiszen az erdőbe hátul lehetett felmenni. A hóban még feltűnőbbek voltunk, mint egyébként, piros és kék kezeslábasunkban sehogy sem tudtunk volna észrevétlenek maradni, ha esetleg valaki kinéz az ablakon. Ahhoz képest, hogy alig múlt déli tizenkét óra, sötétebb volt az erdő, mint egyébként. A láthatáron ólmos, tömör hófelhők gyülekeztek, lassan körbezárva az eget. Amikor jöttünk, sokan jöttek mentek a garázsoknál, most viszont minden üres volt, sehol senki.

Lihegve nyomultunk fölfelé a meredek ösvényen, lassan kikerülve az ablak szemszögéből. Az ösvény immár egyenesen haladt, rendes erdei úttá alakulva. Kétoldalt magas tölgyfák, és csíkos turista jelzések. Ez az út kanyargott fel szerpentinként a gerincre, melyen a tévétorony és további antennák magasodtak. A hegy másik oldalán már a Városba lehetett lejutni, de ha a hágón még tovább haladt az ember, ott már a Vadon kezdődött, soha véget nem érő ösvényekkel és egybefüggő erdővel. Több út is vezetett vissza a Kemerovóra. Két ilyen út találkozását hívtuk Nagy Kanyarnak. Az íve jó meredek volt, szánkó szempontból ideális, amolyan „halálkanyar”, a fiúk erre gondoltak. Mi persze nem szánkózhattunk még itt, csak a kislankán, ami ettől lejjebb volt. Gyalog viszont sokszor jártunk erre.

Errefelé kellett lennie valahol a Döglött Őznek.

Mivel elég messze volt a házaktól, jól ki kellett lépnünk, ha még időben vissza akartunk érnünk. Egy darabig csak a fülünkben doboló vért hallottuk, a lihegésünket és a hótaposók tappogását, amint küzdöttük előre magunkat a hóban. Ha lejtett az út, még gyorsabban rohantunk, már fáj a torkunk a hidegben és szúrt az oldalunk. Már nem volt messze a Nagy Kanyar. Még egy kisebb emelkedő választott el tőle. Itt megálltunk egy pillanatra, hogy egy kis lélegzethez jussunk. Pillantásunk a fák között cikázott. A Döglött Őz már bárhol ott lehetett!

A csendben egymásra néztünk. Mintha minden zajt hirtelen kiszivattyúztak volna az erdőből. Csak a saját lélegzetvételnél hallottuk. A fák között nem mozdult semmi. Nem neszegett madár, nem pattant a legkisebb ág sem, nem

cseppent vízcsepp, vagy egy lehulló termés valami madár csőréből. Bent voltunk a vadonban.

És hirtelen megláttunk valamit a hóban. Egy hosszúkás, vörös foltot.

A vérfolt a hóban a meredek hegyoldalon harsány volt, még ebben a szűrt fényben is, olyan sötétvörös, amelyet még sohasem láttunk. Beleivódott a hóba, átütött a vastag kristályrétegeken beleolvadt a földbe, nyilván, mert meleg volt, amikor odakerült. Egy tűzpiros kis teknő. Körülötte szétdúlva a hó, világosabb, halvány piros pöttyökkel színezve.

Ekkor a csendben, nagyon messziről csaholás hallatszott. Tompán, de határozottan felismerhetően. És a meredély másik oldalán, messze, a vékony pálcikának tűnő fák között egy kis fekete alak tűnt fel, amint rohant lefelé a hóban. Egy kutya.

Ebben a pillanatban futásnak eredtünk. Ha lehet, tízszer gyorsabban, mint idefelé. Hanyatt homlok, le a hegyről. Átugorva ágakon, letérve az ösvényről, úgy száguldottunk, hogy porzott utánunk a hó. Az ugatás egyre hangosabb volt mögöttünk, a fák sűrűjében pedig összegyűlt a homály. Ugy üvöltöttünk, ahogy csak a torkunkon kifért.

Amikor leértünk a porolóig, amely már a házak tövében állt, és ami egyfajta sorompót képezett az Elöl és a Hátul között, csak akkor kezdett lecsillapodni a szívdobogásunk. Az arcunk tűzpirosból lassan váltott sápadttá, és folyt rólunk a víz. Én elvesztettem a sapkámat, copfjaim vizesen a hótól tapadtak az arcomra. Vera kesztyűje úgy lógott a zsinórján ki a kabát ujjából, hogy majdnem rálépett. A ház előtt már nem volt senki, csak a szánkónk, félig a hóban, félig a betonon. Már nem hallottuk a kutyaugatást. Hatalmas pelyhekben hullani kezdett a hó. Az ólmos szürkességben színét vesztett rongyszőnyeg a bejárat előtt egy pillanat alatt hófehér lett. Az erdő pedig egyszerre elveszett a kavargó hóesésben. Már semmit sem lehetett látni. A bejárat ajtó óriási dörrenéssel csapódott be mögöttünk.

Részlet a Titkos doboz című készülő

regényből.